

ז' במר-חשון תשפ"ב, 13.10.2021

גיליון מס' 775

פרשת לך לך

האם הכיר אברהם אבינו את נח?

מאת ירון תאנה, מירב

על סמיכות הפרשיות שבין פרשת נח לפרשת לך לך נאמרו דברים רבים, ועל דרך ההלצה (או שמא ברצינות) היו שדרשו: "למה נסמכה פרשת נח לפרשת לך לך לומר לך שאם לא נח לך אז לך לך...". מעניין להתבונן רגע בסדר הדורות ולבחון האם היתה "חפיפה" בין שתי דמויות ענק אלו של נח ושל אברהם, אשר דרך כל אחת מהן ביקש ריבונו של עולם לתקן את עולמו? מסתבר שמשימה זו אינה כה מסובכת, וניתן לעקוב אחר רשימות התורה המופיעות בפרקים ה"א/א בספר בראשית. בהנחה שכל השנים המצוינות נמנות לזמן יצירתו של אדם הראשון, הרי צריך פשוט לעקוב אחר כל אחת מהדמויות, לגלות באיזה גיל נולד נציג הדור הבא, וכך לדעת מתי נולד כל דור. נעשה זאת בקצרה (ותודה לאתר הניווט בתנ"ך, ויקיפדיה ועוד).

"וַיְחִי אָדָם שְׁלֹשִׁים וּמֵאָת שָׁנָה וַיֻּלְד בְּדָמוֹתוֹ כְּצִלְמוֹ וַיִּקְרָא אֶת שְׁמוֹ שֵׁת" (ה,ג) - שת נולד בשנת 130 לאדם.

"וַיְחִי שֵׁת חָמֵשׁ שָׁנִים וּמֵאָת שָׁנָה וַיֻּלְד אֶת אָנוֹשׁ" (ה,ו) - אנוש נולד בשנת 105 לשת, כלומר 235 לאדם.

"וַיְחִי אָנוֹשׁ תְּשַׁעִּים שָׁנָה וַיֻּלְד אֶת קִינָן" (ה,ט) - קינן נולד בשנת 325 לאדם.

"וַיְחִי קִינָן שִׁבְעִים שָׁנָה וַיֻּלְד אֶת מֵהֶלְלָאֵל" (ה,יב) - מהללאל נולד בשנת 395 לאדם.

"וַיְחִי מֵהֶלְלָאֵל חָמֵשׁ שָׁנִים וְשָׁשִׁים שָׁנָה וַיֻּלְד אֶת יֶרֶד" (ה,טו) - ירד נולד בשנת 460 לאדם.

"וַיְחִי יֶרֶד שְׁתַּיִם וְשָׁשִׁים שָׁנָה וּמֵאָת שָׁנָה וַיֻּלְד אֶת חֲנוּךְ" (ה,יח) - חנוך נולד בשנת 622 לאדם.

"וַיְחִי חֲנוּךְ חָמֵשׁ וְשָׁשִׁים שָׁנָה וַיֻּלְד אֶת מְתוּשֶׁלַח" (ה,כא) - מתושלח נולד בשנת 687 לאדם.

"וַיְחִי מְתוּשֶׁלַח שִׁבְעֵי וְשָׁמְנַיִם שָׁנָה וּמֵאָת שָׁנָה וַיֻּלְד אֶת לָמֶךְ" (ה,כה) - למך נולד בשנת 874 לאדם.

"וַיְחִי לָמֶךְ שְׁתַּיִם וְשָׁמְנַיִם שָׁנָה וּמֵאָת שָׁנָה וַיֻּלְד בֶּן" (ה,כח) - נח נולד בשנת 1056 לאדם.

"וַיְהִי נֹחַ בֶּן חָמֵשׁ מֵאוֹת שָׁנָה וַיֻּלְד נֹחַ אֶת שָׁם אֶת חָם וְאֶת יֶפֶת" (ה,לב) - בני נח נולדו החל משנת 1556 לאדם.

לאחר שחישבנו את שנת הולדתו של נח (1056 לאדם) ניתן לדעת מתי היה המבול:

"בְּשָׁנָת שֵׁשׁ מֵאוֹת שָׁנָה לְחַיֵּי נֹחַ, בַּחֹדֶשׁ הַשְּׁנִי בְּשַׁבְּעָה עָשָׂר יוֹם לַחֹדֶשׁ, בַּיּוֹם הַזֶּה, נִבְקְעוּ כָּל מַעֲיֵנֵת תְּהוֹם רַבָּה וְאַרְבַּת הַשָּׁמַיִם נִפְתְּחוּ" (ז,יא) - המבול התחיל בשנת 600 לנח, כלומר בשנת 1656 לאדם.

לאחר שחישבנו את התאריך שבו היה המבול (1656 לאדם) - ניתן לדעת מתי נולדו הדורות הבאים – על פי בראשית פרק י"א:

"אֵלֶּה תּוֹלְדֹת שָׁם שֵׁם בֶּן מֵאָת שָׁנָה וַיֻּלְד אֶת אַרְפַּכְשָׁד שְׁנַתַּיִם אַחַר הַמַּבּוּל" (י) - ארפכשד נולד שנתיים אחרי המבול, כלומר בשנת 1658.

"וְאֶרְפָּכְשָׁד חַי חֲמֵשׁ וּשְׁלֹשִׁים שָׁנָה וַיֹּלְדֵ אֶת שְׁלַח" (יב) - שלח נולד בשנת 1693.

"וַיִּשְׁלַח חַי שְׁלֹשִׁים שָׁנָה וַיֹּלְדֵ אֶת עֶבֶר" (יד) - עבר נולד בשנת 1723.

"וַיְחִי עֶבֶר אַרְבַּע וּשְׁלֹשִׁים שָׁנָה וַיֹּלְדֵ אֶת פֶּלֶג" (טז) - פלג נולד בשנת 1757.

"וַיְחִי פֶּלֶג שְׁלֹשִׁים שָׁנָה וַיֹּלְדֵ אֶת רְעוּ" - רעו נולד בשנת 1787.

"וַיְחִי רְעוּ שְׁתַּיִם וּשְׁלֹשִׁים שָׁנָה וַיֹּלְדֵ אֶת שְׂרוּג" (כ) - שרוג נולד בשנת 1819.

"וַיְחִי שְׂרוּג שְׁלֹשִׁים שָׁנָה וַיֹּלְדֵ אֶת נַחֹר" (כב) - נחור נולד בשנת 1849.

"וַיְחִי נַחֹר תְּשַׁע וָעֶשְׂרִים שָׁנָה וַיֹּלְדֵ אֶת תְּרַח" (כד) - תרח נולד בשנת 1878.

"וַיְחִי תְּרַח שְׁבַעִים שָׁנָה וַיֹּלְדֵ אֶת אַבְרָם אֶת נַחֹר וְאֶת הָרָן" (כו) - אברם נחור והרן נולדו בשנת 1948.

והנה לנו שתי "עובדות מעניינות":

1. אברהם אבינו נולד בשנת 1948 לספירת בריאת העולם (= היינו מיום בריאת אדה"ר). בדיוק כמו תאריך הולדתה של מדינת ישראל – 1948 (לספירת הנוצרים).

2. נח נפטר כשאברהם אבינו היה בן חמישים ושמונה, ועל כך מביא האבן-עזרא את הסימן: "ואברהם אבינו בן נ"ח כאשר מת נח". (לפי הספירה נח נפטר בשנת 2006 והיות ואברהם נולד בשנת 1948 הרי שתקופת חייהם "חפפה" 58 שנים, כמניין הגימטריה של השם נח).

המעמיקים יוכלו עתה להקשות על הפסוק "נַח אִישׁ צַדִּיק תָּמִים הָיָה בְּדוֹתָיו" (ו,ט), שעליו מביא רש"י שני פירושים: אחד לשבח ("כל-שכן שאילו היה בדור של צדיקים היה צדיק יותר"), ופירוש שני שלא לשבח ("לפי דורו היה צדיק, ואילו היה בדורו של אברהם, לא היה נחשב לכלום") - איך אפשר אפוא לומר "אילו היה בדורו של אברהם", כשהוא אכן היה בדורו?!

ואפשר לתרצו בכך שאומנם הייתה ביניהם "חפיפת זמנים" של כמה עשרות שנים, אך כוונת הביטוי "דורו של אברהם" היא לדורו המהותי, אחרי שהתגלה עניינו ומעלתו בעולם.

ירון תאנה.

חבר מירב. איש חינוך והדרכה.

כדי לקבל את הדף כל שבוע בדואר אלקטרוני, יש להירשם בקישור: <https://forms.gle/bzbZhmBafTeQLY3k6>
תגובות למאמרים וכן הצעות לכתוב מאמרים, יש לשלוח אל: amudim@kdati.org.il